

Sygn. akt II Ka 251/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2019 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: sędzia Marek Podwójniak

Protokolant: sekr. sąd. Katarzyna Wawrzyniak

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Sieradzu Krzysztofa Ubycha

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2019 r.

sprawy J. S.

oskarżonego o czyn z art. 178a § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Łasku z 25 czerwca 2019 r. wydanego w sprawie II K 91/19,

1. uchyla zaskarżony wyrok,
2. przyjmuje, że J. S. tym, że w dniu 1 lutego 2019 roku w miejscowości C., gm. W., woj. (...) prowadził samochód marki F. (...) o numerze rejestracyjnym (...) w ruchu lądowym znajdując się w stanie nietrzeźwości wyrażającym się zawartością 0,30 mg/ dm³ alkoholu w wydychanym powietrzu wyczerpał dyspozycję art. 178a § 1 k.k. na podstawie art. na podstawie art. 66 § 1 oraz art. 67 § 1 k.k. postępowanie karne wobec niego warunkowo umarza na okres próby 2 (dwa) lat,
3. na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt. 7 k.k. orzeka wobec J. S. świadczenie pieniężne w kwocie 5000,00 (pięć tysięcy 00/100) złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej,
4. na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt. 3 k.k. orzeka wobec J. S. zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 2 (dwóch) lat,
5. na podstawie art. 63 § 4 k.k. na poczet orzeczonego wobec J. S. zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych zalicza okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 1 lutego 2019 roku,
6. zasądza od J. S. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 90,00 (dziewięćdziesiąt 00/100) złotych tytułem poniesionych w postępowaniu – w obu instancjach – wydatków oraz wymierza mu opłatę za obie instancje w kwocie 100,00 (sto 00/100) złotych.

Sygn. akt II Ka 251/ 19

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Łasku z 25 czerwca 2019 roku wydanym w sprawie II K 91/19 J. S. uznany został za winnego tego, że:

w dniu 01 lutego 2019 r. w miejscowości C., gm. W., woj. (...) prowadził samochód marki F (...) nr rej. (...) w ruchu lądowym znajdując w stanie nietrzeźwości wyrażającą się zawartością 0,30 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu,

to jest dopuszczenia się przestępstwa określonego w art. 178a § 1 k.k., za które wymierzono mu karę 120 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych. Na podstawie art. 42 § 2 k.k. sąd orzekł wobec niego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat. Na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzeczono od oskarżonego J.P. S. świadczenie pieniężne, w kwocie 5000 złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Na poczet orzeczonego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych zaliczono mu okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 01 lutego 2019 lutego. Oskarżonego obciążono kosztami sądowym zasądzając od niego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 120 złotych tytułem opłaty oraz kwotę 70 złotych tytułem poniesionych wydatków.

Sąd Rejonowy w Łasku zaznaczył - w pisemnych motywach przedmiotowego wyroku - że w rozpatrywanej sprawie wystąpił cały szereg okoliczności, który nie pozwolił na przyjęcie, że wina oskarżonego oraz stopień społecznej szkodliwości jego czynu nie są znaczne. J. S. bowiem kierował pojazdem mechanicznym mając świadomość, że znajdując się pod działaniem alkoholu. Nie znajdował się on wtedy w szczególnej sytuacji motywacyjnej, gdyż powodem prowadzenia samochodu w takim stanie była jedynie chęć zakupienia dla matki leków przeciwbólowych. Po leki te mógł za niego jechać obecny w domu posiadający uprawnienia do prowadzenia pojazdów mechanicznych ojciec oskarżonego. Ostatecznie J. P. S. po zakup leków mógł udać się pieszo mając na względzie odległość 3 kilometrów, jaką miałby do pokonania. Podkreślono, że chociaż oskarżony nie był karany za przestępstwa, to jednak jest osobą nagminnie łamiącą przepisy ruchu drogowego, o czym świadczy jego wielokrotna karalność za wykroczenia. Jak wskazał też Sąd Rejonowy w Łasku przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. ze swej istoty należy do czynów o wysokiej społecznej szkodliwości. Nietrzeźwi kierowcy pojazdów mechanicznych powodują ogromne zagrożenie dla życia i zdrowia innych uczestników ruchu.

Wyrok ten zaskarżony został przez obrońcę oskarżonego, który w apelacji zarzucił mu rażącą niewspółmierność kary polegającą na wymierzeniu sankcji zbyt dolegliwych, co wynikało z wyekspozowania i nadmiernego przyłożenia wagi do okoliczności obciążających bez nadania odpowiedniego nadania okolicznościom dla oskarżonego korzystnym. Skarżący podniósł przy tym niezasadne ekspozowanie przez sąd dotychczasowej karalności J. S. za wykroczenia. Zawarta w aktach sprawy dokumentacja do tej kwestii się odnosząca nie dotyczy osoby oskarżonego. W oparciu o tak przedstawiony zarzut obrońca oskarżonego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie kary łagodniejszej, względnie warunkowe umorzenie postępowania. Na rozprawie apelacyjnej „zmodyfikował” zarzut poprzez przyjęcie, że sąd I instancji naruszył prawo materialne, ewentualnie dopuścił się błędu w ustaleniach faktycznych, co miało wpływ na treść rozstrzygnięcia z punktu widzenia okoliczności wpływających na ocenę stopnia społecznej szkodliwości czynu oskarżonego i równocześnie wniósł o zastosowanie wobec J. S. instytucji warunkowego umorzenia postępowania karnego.

Sąd Okręgowy, zważył, co następuje:

Złożona w niniejszej sprawie apelacja jako zasadna w swej najistotniejszej części skutkowałą wzruszeniem zaskarżonego wyroku i wydaniem orzeczenia o warunkowym umorzeniu postępowania karnego wobec oskarżonego.

W środku odwoławczym obrońca J. S. kwestionuje ustalenia faktyczne odnosząc się do stopnia społecznej szkodliwości czynu oskarżonego, który to element warunkuje- wraz ze stopniem zawinienia- możliwość zastosowania regulacji zawartych w art. 66- 67 kodeksu karnego.

Ocena stopnia społecznej szkodliwości czynu jest konieczna w każdej sprawie. Jego określenie determinuje bowiem ustalenie, czy w przedmiotowym postępowaniu karnym w ogóle stwierdzono popełnienie przestępstwa, bo przecież jeżeli zarzucany czyn charakteryzuje się znikomym stopniem społecznej szkodliwości- nie jest przestępstwem, zaś w przypadku stwierdzenia, zaś w wypadku stwierdzenia, iż stopień społecznej szkodliwości nie jest znaczny, możliwe jest (przy spełnieniu także innych warunków) skorzystanie z instytucji warunkowego umorzenia postępowania

karnego. Dokonując tej oceny należy wziąć pod uwagę szereg kwantyfikatorów zawartych w art. 115 § 2 k.k., które stanowią okoliczności natury przedmiotowej jak : rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, waga naruszonych przez sprawcę obowiązków, rodzaj naruszonych reguł ostrożności oraz stopień ich naruszenia, a także okoliczności natury podmiotowej jak postać zamiaru i motywacje sprawcy. Pamiętać jednak należy, iż jest to kategoria wybitnie ocenna. Dominujące znaczenia mają niewątpliwie okoliczności z zakresu strony przedmiotowej, do których dołączono tylko dwie przesłanki strony podmiotowej (postać zamiaru i motywacje sprawcy), a pominięto natomiast okoliczności związane z samym podmiotem czynu to jest sprawcą, takie jak: wiek, opinia, właściwości i warunki osobiste, które wpływają na wymiar kary (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25 czerwca 2008 r.- V KK 1/08- OSNKW 2008, nr 9, poz. 75). W orzecznictwie zasadnie podkreśla się, iż ocena stopnia społecznej szkodliwości konkretnego zachowania powinna być ceną całościową, uwzględniającą okoliczności wymienione w art. 115 § 2 k.k., nie zaś sumą czy pochodną ocen cząstkowych takiej czy innej „ ujemności” tkwiącej w poszczególnych okolicznościach (za: wyrok Sądu Najwyższego z 10 lutego 2009 roku WA 1/ 09, OSN w SK 2009 r., poz. 343).

W tych uwarunkowaniach zdaniem Sądu Okręgowego prawidłowa analiza wszystkich okoliczności ujawnionych w toku rozprawy prowadzi do stanowiska, wbrew stanowisku, Sądu I instancji zarzucany J. S. czyn nie charakteryzuje się wysokim stopniem społecznej szkodliwości, lecz ów stopień nie jest znaczny.

Zachowanie przypisane oskarżonemu a w konsekwencji ustalony stan faktyczny sprowadza się do tego, że w dniu 01 lutego 2019 roku prowadził samochód osobowy w ruchu lądowym w stanie nietrzeźwości wyrażającym się zawartością 0,30 mg/dm³ alkoholu w wydychanym powietrzu. W świetle poczynionych – a przy tym nie kwestionowanych ustaleń faktycznych udał się wtedy do oddalonej o 3 kilometry miejscowości z zamiarem nabycia środków przeciwbólowych dla chorej matki. Działo się to w porze dnia, w której nie panuje wzmożony ruch drogowy. Niewątpliwie okoliczności te muszą rzutować na ocenę tego sprzecznego z obowiązującym porządkiem prawnym zachowaniem J. S.. Według Sądu Rejonowego w Łasku stypizowane w art. 178a § 1 k.k. przestępstwo należy do czynów o wysokiej społecznej szkodliwości i z zapatrywaniem tym należy się zgodzić. Podobnie jak ze stwierdzeniem o zagrożeniu, jakie powodują nietrzeźwi uczestnicy ruchu drogowego. Jednakże nie mogą takie wnioski prowadzić do konstatacji, wedle której każdy czyn wyczerpujący dyspozycję art. 178a § 1 k.k. charakteryzuje się znaczną społeczną szkodliwością, co w istocie wykluczałoby możliwość stosowania do tej kategorii przestępstw instytucji warunkowego umorzenia postępowania karnego. Wnioskowanie to jest niczym nieusprawiedliwione. Prowadziłoby to do konstatacji, wedle której ta kategoria czynów zabronionych wykluczona została z możliwości stosowania instytucji warunkowego umorzenia postępowania karnego, co jednakże nie znajduje oparcia w ustalonej regulacji.

Nadto wbrew stanowisku organu meriti w przypadku oskarżonego nie mamy do czynienia z osobą „ nagminnie łamiącą przepisy ruchu drogowego, o czym świadczy jego wielokrotna karalność za wykroczenia drogowe” (strona 2 uzasadnienia wyroku -K. 49 odwrót) . Faktem jest, że w aktach sprawy (k. 7) znajduje się informacja o wpisach o ewidencji kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego, z której wynika, że podana w niej osoba dopuszczała się szeregu czynów stanowiących wykroczenia w ruchu drogowym, tyle że dane dotyczą innej niż J. S.. Z kolei z wydruku z bazy (...) Centralnej Ewidencji (...) brak jest jakiegokolwiek adnotacji, aby oskarżony takich naruszeń się dopuszczał.

Należy wskazać, że określając stopień zawinienia koniecznym jest ustalenie wszystkich przesłanek przypisania winy, a zatem: dojrzałości sprawcy, jego poczytalności, rozpoznawalności bezprawności czynu oraz braku anormalnej sytuacji motywacyjnej występującej w nasileniu uniemożliwiającym wymaganie od sprawcy dania posłuchu normie prawnej. W niniejszej sprawie nie ma wątpliwości co do poczytalności oskarżonego oraz co do rozpoznawalności bezprawności czynu. Niemniej jednak na podkreślenie w sprawie zasługuje fakt, że w toku postępowania J. P. S. złożył wyjaśnienia przyznając się do winy, zaś okoliczności zarzucanego mu czynu nie budzą wątpliwości. Pomimo niewątpliwiej naganności tego działania oskarżonego nie sposób uznać go za wyrachowanego czy zdemoralizowanego przestępcę, którego zachowanie charakteryzuje się wysokim stopniem zawinienia.

Reasumując zdaniem Sadu Okręgowego w niniejszej sprawie należało dokonać ustaleń prowadzących do wniosku, iż stopień społecznej szkodliwości czynu oraz stopień zawinienia J. S. nie były znaczne, a tym samym odmienna ocena i wnioski do jakich doszedł sąd I instancji nie zasługiwały na aprobatę. Również sąd odwoławczy nie miał wątpliwości co do spełnienia pozostałych przesłanek z art. 66 § 1 k.k. Otóż oskarżony nie był wcześniej karany za przestępstwo umyślne, a okoliczności popełnienia zarzucanego mu czynu nie budzą żadnych wątpliwości. Ponadto w stosunku do niego występuje pozytywna prognoza kryminologiczna. J.P. S. prowadzi ustabilizowany tryb życia. Czyn którego się dopuścił stanowi przestępstwo. Jednak prezentowana przez niego postawa uzasadnia stanowisko, wedle którego pomimo warunkowego umorzenia postępowania karnego nie popełni on ponownie przestępstwa i będzie przestrzegał porządku prawnego. Jednocześnie podkreślenia wymaga, że warunkowe umorzenie postępowania łączy się z okresem próby, z zatem w sytuacji gdy wystawiona obecnie prognoza straci swoją aktualność możliwym będzie podjęcie postępowania.

W świetle powyższych rozważań Sąd Okręgowy- na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 3 k.p.k.- uznając zasadność apelacji obrońcy oskarżonego uchylił zaskarżony wyrok i na podstawie art. 66 § 1 k.k. oraz art. 67 § 1 k.k. postępowanie karne wobec J. S. warunkowo umorzył na okres próby 2 lat.

Znajdując oparcie w art. 67 § 3 k.k. w związku:

- z art. 39 pkt 7 k.k. orzeczono wobec oskarżonego świadczenie pieniężne w kwocie 5000 złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej,

- z art. 39 pkt 3 k.k. orzeczono wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 2 lat.

Na podstawie art. 63 § 4 k.k. na poczet orzeczonego wobec J.P. S. zakazu prowadzenie pojazdów mechanicznych zaliczono okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 01 lutego 2019 roku.

O kosztach sądowych orzeczono na podstawie art. 629 k.p.k. w zw. z art. 627 k.p.k. zasądzając od J. S. kwotę:

- 90 złotych tytułem poniesionych w postępowaniu wydatków,

- 100 złotych tytułem opłaty.

Sąd nie znalazł jakichkolwiek podstaw do zwolnienia- z uwagi na jego sytuację materialną oraz uzyskiwanie dochodowego od zapłaty tych należności.